

**EGZAMIN MATURALNY  
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015  
(„NOWA MATURA”)**

**GEOGRAFIA  
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ  
ARKUSZ MGE-R1**

**CZERWIEC 2016**

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

**Zadanie 1. (0–1)**

**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

B.

**Zadanie 2. (0–2)**

**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawną metodę obliczeń i poprawny wynik.

1 p. – za poprawną metodę obliczeń.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawna odpowiedź**

Skala liczbowa 1 : 60 000

Skala mianowana 1 cm : 600 m

Skala polowa

$1 \text{ cm}^2 - 360\,000 \text{ m}^2$                        $10\,000 \text{ m}^2 = 1 \text{ ha}$

$1 \text{ cm}^2 - 36 \text{ ha}$

$1 \text{ cm}^2 - 36 \text{ ha}$

$x - 204,8 \text{ ha}$

$x = 1 \text{ cm}^2 \times 204,8 \text{ ha} : 36 \text{ ha} = 5,68 \text{ cm}^2 \approx 5,7 \text{ cm}^2$

**Zadanie 3. (0–1)**

**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

A.

**Zadanie 4. (0–1)**

**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne cechy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Rzeźba urozmaicona, pagórkowata.
- Występują niewielkie doliny rzeczne.
- Występują zagłębienia mis jeziornych (jeziora).
- Wysokości względne nie przekraczają 100 m.
- Występują rynny polodowcowe.
- Duże różnice wysokości względnych.

### **Zadanie 5. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za trzy poprawne argumenty dla wskazanej miejscowości.
- 1 p. – za dwa poprawne argumenty dla wskazanej miejscowości.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

##### Jędrzychowo

Uzasadnienie:

Jędrzychowo ma więcej antropogenicznych walorów turystycznych, których brak w Młyniku, np.

- dwór z XVIII w.
- kilka pomostów nad jeziorem.
- Występują pomniki przyrody.

##### Młynik

- W przeciwieństwie do Jędrzychowa w bliskim sąsiedztwie Młynika znajduje się las.
- Ma bardziej ustronne położenie zapewniające większy spokój podczas odpoczynku.

### **Zadanie 6. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za trzy poprawne argumenty.
- 1 p. – za dwa poprawne argumenty.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Tylko nad Jeziorem Janowskim występuje osadnictwo i gospodarstwa, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczeń sprzyjających eutrofizacji.
- Jezioro Janowskie szybciej ulega zarastaniu, ponieważ jest płytsze i mniejsze.
- W przeciwieństwie do jeziora Sarż w otoczeniu Jeziora Janowskiego brak lasów, które ograniczałyby spływ powierzchniowy materii organicznej z gruntu, użyźniającej jezioro.

### **Zadanie 7. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za trzy poprawne cechy.
- 1 p. – za dwie poprawne cechy.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Wypełniają rynną polodowcową.
- Są wąskie.
- Są długie.
- Są głębokie.
- Mają zróżnicowane głębokości (o czym świadczy występowanie wysp i przegłębień).
- Profile poprzeczny i podłużny są urozmaicone.
- Posiadają urozmaiconą (rozwinętą) linię brzegową.
- Charakteryzują się południkowym przebiegiem (rynien polodowcowych).
- Mają strome brzegi.

**Zadanie 8. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne cechy.

1 p. – za dwie lub trzy poprawne cechy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Występowanie jezior.
- Baza turystyczna (kąpieliska, kemping).
- Dogodne położenie komunikacyjne (droga krajowa i wojewódzka, linia kolejowa).
- Lasy położone w sąsiedztwie miejscowości.
- Urozmaicona rzeźba (polodowcowa pagórkowata) obszarów otaczających miasto.
- Obecność szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych).
- Występowanie obiektów zabytkowych jak kościoły, muzeum.
- Występuje rozwinięta baza noclegowa (np. hotele, kemping).

**Zadanie 9.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

A. marzec → kwiecień → maj.

**Zadanie 9.2. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające ruch obiegowy i stałe nachylenie osi ziemskiej.

1 p. – za podanie jako przyczyny ruchu obiegowego.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Oświetlenie obszarów przedstawionych na rysunku zmienia się w ciągu roku, ponieważ w czasie ruchu obiegowego nachylenie osi ziemskiej względem płaszczyzny orbity jest stałe (i wynosi  $66^{\circ}33'$ ).
- W trakcie ruchu obiegowego zmienia się położenie Ziemi w stosunku do Słońca i zmienia się oświetlenie Ziemi przy stałym nachyleniu osi ziemskiej względem płaszczyzny orbity.

**Zadanie 9.3. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za uzupełnienie właściwymi określeniami trzech zdań.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

1. krótsze
2. północno-wschodnim
3. rosnącą

**Zadanie 10.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne dokończenie dwóch zdań.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

1. A.

2. B

**Zadanie 10.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną metodę obliczeń i poprawny wynik.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

1 h – 1,852 km

38 h – x

$$x = \frac{38h \cdot 1,852 \text{ km}}{1h} = 70,376 \text{ km} \approx 70,38 \text{ km}$$

$$70,38 \text{ km} \cdot 18 \text{ węzłów} = 1266,84 \approx 1267 \text{ km}$$

*albo*

$$1,852 \text{ km/h} \times 18 \approx 33,3 \text{ km/h}$$

$$38 \text{ h} \times 33,3 \text{ km/h} \approx 1267 \text{ km}$$

**Zadanie 11. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

D.

**Zadanie 12.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne nazwy trzech obiektów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

A – Floryda, B – Kuba, C – Zatoka Meksykańska

**Zadanie 12.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za uzupełnienie właściwymi określeniami dwóch zdań.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

1. niższe

2. południowo-wschodniego

**Zadanie 12.3. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie nazw dwóch właściwych zjawisk naturalnych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- silny wiatr
- intensywny opad atmosferyczny
- wysoka fala
- burze (wyładowania atmosferyczne)
- generowanie tornad

**Zadanie 13.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

B.

**Zadanie 13.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź uwzględniającą wpływ ukształtowania terenu i wód podziemnych na występowanie wód powierzchniowych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowa odpowiedź**

Wody powierzchniowe (rzeka, jezioro) występują w obniżeniach terenu, w miejscach przecięcia powierzchni terenu ze zwierciadłem wód podziemnych.

**Zadanie 14. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.

1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

|        |                   |
|--------|-------------------|
| Skała  | Region Polski     |
| less   | Wyż. Sandomierska |
| wapień | Tatry Zachodnie   |
| granit | Tatry Wysokie     |

**Zadanie 15. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

A2

**Zadanie 16. (0–2)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie poprawnego przykładu utrudnienia.

1 p. – za podanie poprawnego przykładu korzyści.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**Utrudnienie:

- Ubogie zasoby wód powierzchniowych wskutek zanikania wody w szczelinach skalnych.
- Utrudnienia dla poprowadzenia infrastruktury, np. gazociągów, rurociągów, wodociągów.
- Możliwość wystąpienia katastrofy budowlanej związanej z powstawaniem zapadliskowych lejów krasowych.

Korzyść:

- Rozwój turystyki i związane z tym możliwe dodatkowe dochody.
- Duże zasoby wód podziemnych.

**Zadanie 17. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.

1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

A – 2 – Borów Tucholskich

B – 1 – Słowiński

C – 4 – Magurski

**Zadanie 18. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Produkcja materiałów budowlanych, np. cegieł, dachówek, pustaków (gliny polodowcowe).
- Produkcja betonu (żwiru polodowcowe).
- Produkcja zapraw murarskich (piaski polodowcowe).
- Produkcja klinkieru (iły i gliny polodowcowe).
- Materiał podściółkowy, utwardzający pod ciągi komunikacyjne (drogi) i place.
- Dodatek do pokryw asfaltowych.
- Wykorzystanie głazów narzutowych jako materiału budowlanego.
- Wykonywanie z głazów narzutowych pomników i nagrobków.

**Zadanie 19. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

B2

**Zadanie 20. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

A.

**Zadanie 21.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne uzupełnienie zdania i podanie dwóch poprawnych przyczyn.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

niską

Przyczyny np.:

- Niewystarczająca ilość pożywienia.
- Niski poziom higieny.
- Słaby rozwój medycyny.
- Duża śmiertelność (np. okołoporodowa, w wyniku chorób).

**Zadanie 21.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne uzupełnienie tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

| Faza/fazy | Państwo |
|-----------|---------|
| II i III  | Etiopia |
| V         | Ukraina |

**Zadanie 22. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.

1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

Bawaria, B

Baskonia, F

Walonia, A

**Zadanie 23. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie poprawnego podobieństwa i poprawnej różnicy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**Podobieństwo:

- W obu przedziałach wiekowych obserwuje się przewagę liczebną kobiet.

Różnica:

- W przedziale wieku od 25 do 29 lat ogólna liczba ludności / kobiet / mężczyzn jest większa niż w przedziale wieku od 55 do 59 lat.
- Nadwyżka liczby kobiet w przedziale 25-29 lat jest mniejsza niż w przedziale 55-59 lat.

**Zadanie 24. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne wyjaśnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- W Polsce dominują gospodarstwa małe (do 5 ha), a w takich gospodarstwach ze względów ekonomicznych gospodarka rolna prowadzona jest w sposób tradycyjny, bardziej zbliżony do naturalnego, np. z ograniczeniem sztucznych nawozów, środków ochrony roślin, maszyn.
- W małych gospodarstwach przy dużym nakładzie pracy własnej łatwiej zachować właściwą dla rolnictwa ekologicznego zrównoważoną produkcję roślinną i zwierzęcą, stosować naturalne metody upraw i hodowli.
- W dużych gospodarstwach, w przeciwieństwie do małych, prowadzona jest specjalizacja produkcji, a proces przemysłowej produkcji odbiega od zrównoważonego ekologicznego rolnictwa.
- W dużych gospodarstwach, w przeciwieństwie do małych, powszechna jest mechanizacja, zamiast obornika stosuje się chemiczne nawozy, zamiast zróżnicowanych upraw stosowane są monokultury, co jest sprzeczne z gospodarką ekologiczną.

**Zadanie 25. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

D.

**Zadanie 26. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawnie sformułowany wniosek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowa odpowiedź**

Spadła liczba gospodarstw małych, a wzrosła liczba gospodarstw największych.

**Zadanie 27. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za dwa poprawne skutki.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Utrata miejsc pracy przez rybaków, pracowników przetwórci.
- Utrata dochodów rybaków z racji mniejszych połowów.
- Wzrost cen dorsza na rynku.
- Stagnacja gospodarcza regionów, dla których rybołówstwo było podstawą egzystencji.
- Mniejsze spożycie dorsza.

**Zadanie 28.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za wykazanie wpływu dwóch czynników na zmianę powierzchnię jeziora.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Uprawa roślin – wymaga intensywnego nawadniania (ryż, bawełna).
- Wzrost liczby ludności – prowadzi do coraz większego zapotrzebowania na wodę pitną.
- Zmniejszenie sumy opadów – zwiększenie powierzchni nieużytecznych gospodarczo solnisk.
- Zmniejszenie sumy opadów – jezioro jest w coraz mniejszym stopniu zasilane wodami opadowymi, co przy intensywnym parowaniu prowadzi do zmniejszania jego powierzchni.

**Zadanie 28.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

P  
F  
P

**Zadanie 28.3. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie trzech poprawnych konsekwencji.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Emigracja ludności z rejonu jeziora Czad.
- Zmniejszenie liczebności stad zwierząt hodowlanych.
- Zaprzestanie uprawy roślin wymagających intensywnego nawadniania.
- Napięcia i konflikty społeczne.
- Pogłębianie się ubóstwa.
- Klęska głodu.

**Zadanie 29. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek.

1 p. – za poprawne uzupełnienie czterech lub pięciu komórek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

A – 6

C – 3

D – 5

**Zadanie 30. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

– Francja, Japonia, Korea Pł. (*państwa w dowolnej kolejności*)

– Chiny

**Zadanie 31. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie poprawnego uzasadnienia odnoszącego się do Niemiec i Chin.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**Niemcy:

– Położenie blisko Polski.

– Przynależność Polski i Niemiec do Unii Europejskiej.

– Duży popyt w Polsce na produkty niemieckiego przemysłu.

Chiny:

– Niskie koszty produkcji w Chinach.

– Niska cena chińskich produktów.

**Zadanie 32.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie trzech poprawnych skutków gospodarczych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

F

P

F

**Zadanie 32.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Na obszarze wód Arktyki będzie ułatwiony dostęp do zasobów surowców mineralnych występujących pod jego dnem.
- Może nastąpić rozwój żeglugi morskiej na wodach Arktyki pozbawionych pokrywy lodowej.

**Zadanie 33. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

Sudan

RPA

Egipt

**Zadanie 34. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów potencjalnych korzyści.

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów potencjalnych korzyści.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Możliwość ustalenia strefy ekonomicznej i eksploatacji zasobów żywych w jej obrębie (połowy ryb, marikultura).
- Możliwość ustalenia strefy ekonomicznej i eksploatacji surowców w jej obrębie.
- Możliwość czerpania dochodów z turystyki na wyspach.

**Zadanie 35. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

A – 4

B – 1

C – 2